

Entrevista a Carlos Garaikoetxea

“Complirem escrupolosament el pacte amb Esquerra Republicana”

El líder d'Eusko Alkartasuna considera que ETA és un càncer per a Euskadi. Carlos Garaikoetxea defensa un govern nacionalista per a Euskadi i assegura que si el seu partit no existís, caldria inventar-lo.

Carlos Garaikoetxea *¿Com veu el panorama polític d'Euskadi després de les darreres eleccions legislatives basques?*

—Les eleccions no han alterat excessivament el panorama polític basc. Hi ha hagut un estancament en el vot de contestació al sistema estatutari, que és el món d'Herri Batasuna i d'ETA, i després hi ha hagut una redistribució entre els vots dels diferents partits nacionalistes que és conjuntural.

—*La nit de les eleccions, vostè va afirmar, després de saber que Eusko Alkartasuna havia perdut 65.000 vots i quatre diputats, que estava satisfet i que representava una consolidació del seu partit. ¿Tenia algun temor en aquest sentit?*

—No temia que no es consolidés el partit, però sí que tenia certa preocupació pels atacs furibunds que el sistema ens dirigia. I no sols els representants de l'estat, sinó també la poderosa oligarquia basco-espanyolista amb els seus poderosos mitjans de comunicació i de tota índole que tractava d'eliminar-nos. No sabem fins a on podia arribar aquesta operació d'extermini. Quan vam veure els resultats vam sentir satisfacció, encara que relativa, és clar.

—*¿Quin seria, en opinió de Carlos Garaikoetxea, el millor govern per al País Basc? ¿Quins partits haurien de formar-lo?*

—Nosaltres hem proposat un govern nacionalista, integrat per forces nacionalistes, perquè és obvi que en la societat basca tenen una presència majoritària. Fins i tot avui que l'estratègia de la violència ens impedeix compartir el govern amb Herri Batasuna, la sensibilitat *abertzale* està en molts votants de HB i es veurien més ben reflectits en aquesta sensibilitat, com és lògic, en un govern nacionalista.

—*¿Què representa en aquests moments ETA per a Euskadi?*

—Per a Eusko Alkartasuna ETA és un càncer per a Euskadi, perquè impedeix no sols el desenvolupament polític i econòmic, que podria ser molt millor sense la seva existència, sinó que a més comporta una degradació de les senyes d'identitat i de la cultura del País Basc. A més, ETA és un càncer per als partits nacionalistes bascos, perquè impedeix una acció concertada entre aquestes forces polítiques. Amb la contradicció violència no-violència s'amaguen unes altres contradiccions i d'aquesta manera ETA es converteix en còmplice de l'estat espanyol, que veu en la contradicció violència no-violència un recurs molt adient per a conjurar el perill d'una unió del nacionalisme basc.

—*¿Eusko Alkartasuna com veu l'activitat que desenrotlla ETA a Catalunya? ¿Creu que pot posar en perill les Olimpíades?*

—Evidentment alguna cosa de semblant hi busca ETA. Ho veig amb tota la solidaritat i indignació que aquest tipus d'actuacions ha suscitat en Eusko Alkartasuna, que som l'alternativa no violenta que ETA tem més a Euskadi.

—*¿Carlos Garaikoetxea què diria com a basc a Catalunya després de l'atemptat de Sabadell i del fet que aquesta terra es perfili com a objectiu de les accions d'ETA?*

—Sentim solidàriament les seves preocupacions, perquè la immensa majoria dels bascos, i Eusko Alkartasuna en particular, precisament pateix permanentment les conseqüències d'aquesta estratègia i d'aquestes accions a Euskadi. Jo els expressaria la meua esperança que aquest problema es resolgui aviat, també per al bé de Catalunya. Per a això cal una política intel·ligent que nosaltres anem propugnant, tot i que no se'ns faci gaire cas.

—*Vostè és diputat del Parlament europeu per la coalició Europa de les Nacions en la qual s'integra Esquerra Republicana de Catalunya. ¿Quina opinió li mereix el reconeixement oficial de l'ús*

del català en les institucions europees?

—Em sembla molt bé, encara que m'hauria agradat que s'hagués arribat més lluny. Per aquesta raó vaig presentar una sèrie d'esmenes, d'acord amb els meus amics d'Esquerra Republicana de Catalunya i d'altres associacions culturals i cíviqes catalanes, tot i que reconeguéssim l'esforç de consens a què havien arribat altres partits catalans en la comissió de peticions.

De tota manera, jo lamento no haver pogut llegir el meu discurs en català perquè el temporal de neu em va impedir arribar al ple. Ho va fer un altre company, però no va poder ser en català. Però en el meu discurs deia una cosa que penso que és molt important. Deia als europeus que si només poden tenir ple reconeixement a tots els efectes les llengües dels estats, ens

donen un argument molt important als que pertanyem a nacions, cultures i llengües sense estat per a pensar que necessitem tenir un estat per a tenir ple reconeixement.

—En la coalició Europa de les Nacions en què s'integren EA i ERC, el lloc d'eurodiputat és rotatori, ¿no és així?

—Ho serà, com, per cert, ho sol ser en altres coalicions, d'acord amb els resultats que vam obtenir els partits en les eleccions. El complirem escrupolosament i amb la cordialitat amb què hem funcionat fins ara. Això significa que, si Eusko Alkartasuna va aconseguir el seixanta per cent aproximadament, per tant ocuparem l'escó el seixanta per cent dels cinc anys de legislatura.

—¿Això significa que no hi ha encara data prevista o pròxima perquè Heribert Barrera el substitueixi i ocupi l'escó d'Europa de les Nacions al Parlament Europeu?

—En aquest moment el que és clar és que cedirem l'escó a ERC, la seva quota d'acord amb els vots obtinguts, però de moment no està decidida la data. Això depèn d'un recurs que tinc plantejat sobre la incompatibilitat de la condició de parlamentari basc i europeu, sobre el qual realitzo diverses gestions. Nosaltres defensem que el Parlament espanyol no pot determinar aquesta incompatibilitat, com pretenia fer-ho fa quatre anys.

—¿Què ens pot dir de les veus que assequen que Eusko Alkartasuna desapa-

Aprofitar els rebots

Si el PSE no assumeix que és el PSOE, i ho diu el *Número tres* estatal d'aquest partit, el PNB no es pot fiar d'un nou pacte amb els socialistes per a governar Euskadi. Després, el que diu el PSE és anul·lat pel PSOE. Ja ha succeït.

L'absència socialista deixa la pilota morta davant la cistella del poder. I dos pivots molt hàbils a l'hora d'ocupar espais, com Eusko Alkartasuna i Euskadiko Ezkerra, tot i que semblaven tocats per la desfeta electoral, estarien ben disposats a aprofitar-se'n.

Si EE afronta el dilema de corrents internes divergents (pro-socialista i nacionalista, fonamentalment), el partit de Garaikoetxea té, com a principal atractiu en el pacte nacionalista, el reconeixement de la seva vigència per part, precisament, del partit del qual es va escindir. I la figura d'un *ex-lehendakari* que difícilment es pot veure de vice-president, o de conseller, d'un executiu que va dirigir bastants anys. Les exigències d'EA tampoc seran minses.

El govern tripartit no sembla, doncs, molt més fàcil que el bipartit. I la possible *venjança* socialista des de Madrid, en forma d'un altre *impasse* autonòmic per als bascos, és previsible. La victòria del PNB ha estat molt clara, però li pot resultar molt *cara*.

Mentrestant, i pel que fa a Estrasburg, Garaikoetxea confirma que deixarà el seu escó a Heribert Barrera. Però, "complet el seixanta per cent dels cinc anys". És a dir, sense fer compte dels dos anys de legislatura anterior que va ocupar EA íntegrament i, en tot cas, quan es resolgui el recurs d'incompatibilitat. Aquest és un altre rebot que Garaikoetxea es disposa a aprofitar, encara que no és ofensiu (per guanyar poder) sinó defensiu (per conservar un seient).

Robert Pastor

reix, com ha dit el secretari general del PP a Guipúscoa, Gregorio Ordóñez?

—Aquest senyor només viu de dir *boutades* polítiques que potser se li acudeixen a causa de la seva joventut. Si no existís Eusko Alkartasuna, caldria inventar-lo. Perquè és la resposta a una bipolarització del nacionalisme basc, que per una banda va cap al regionalisme i per l'altra es mou en el món de la barbàrie i la violència. Calia una veu que digués ni una cosa ni l'altra, que tingués fermesa en la defensa dels drets nacionals del poble basc, progressis-

Indignat per l'activitat d'ETA a Catalunya.

ARXIU/D UMBERT

me sense anar a infantilismes revolucionaris, ni molt menys a reaccions conservadores. I tot això, no cal dir-ho, té l'espai rellevant que ocupa Eusko Alkartasuna en l'electorat basc i potencialment en una majoria de la societat basca.

—¿Avui quines són les principals diferències que separen Eusko Alkartasuna i el PNB?

—Bàsicament, les nostres diferències

consisteixen en el plantejament de la qüestió nacional basca, en el qual EA és molt més rotunda. Les diferències en aquest punt són les que van d'un partit com és el cas d'EA, que planteja amb totes les conseqüències el dret de la lliure autodeterminació i de formar un estat basc reunificat.

A més, el PNB es mou en l'àmbit conservador del Partit Popular Europeu, ali-

neat, per il·lustrar-ho clarament, amb el Partit Popular espanyol, i Eusko Alkartasuna propugna un model progressista herreu dels nobles intents de la socialdemocràcia, tot i que a partir de les crítiques i correccions que els fracassos d'aquest model també han merescut en temps recents.

Cristina Heredia

DES DEL RETIRO

Sisplau, una crisi de govern

El tema és certament repetitiu i ja fa pudor parlar-ne una altra vegada, però és que tota la resta d'assumptes polítics i econòmics depenen de la situació en què es troba el govern en aquests moments. Fa gairebé un any que l'executiu no pren decisions d'envergadura, llevat —i encara de la de trametre al golf Pèrsic tres vaixells de guerra. Els problemes s'amunteguen damunt la taula del consell de ministres i aquest ha de resoldre a molt curt termini qüestions tan importants com la reforma fiscal, la revisió del cadastre, l'enduriment de les penes als terroristes i narcotraficants, el nou Codi Penal, les mesures d'integració a la CE, la política al Golf Pèrsic en cas de conflicte bèl·lic, el pacte autònic, la reestructuració

de l'exèrcit, etc. Des de les eleccions de 1989 pràcticament només s'ha avançat en alguns aspectes sectorials, com per exemple l'ensenyament, però no hi ha hagut progressos clars en la política de govern com a tal.

Les polèmiques, les picabaralles, els escàndols, la política d'equilibris, han anat creant una indefinició general i el mateix govern ignora en aquests moments quin és el seu pes específic real mentre espera que el president Felipe González es decideixi a fer una remodelació global o a confirmar els ministres en els seus llocs. Possiblement ja no es qüestioni de noms i de persones, sinó més aviat de programa, d'idees, d'iniciativa. Els esdeveniments estalonen el govern central, però aquest és incapaç de reprendre el liderat del país i es

limita a afers de tràmit, potser importants si bé no definitoris. L'última gran iniciativa va ser el paquet de mesures fiscals i monetàries destinades a re-

fredar l'economia, la convocatòria d'eleccions i la confirmació de l'equip actual. D'això fa un any, i des de llavors pràcticament res. Es tracta d'un bloqueig intern del bloc socialista. No ha canviat la correlació de forces, ni hi ha hagut cap fet que hagi impedit al govern assumir la seva responsabilitat de generador de política del futur. Tampoc es pot parlar de crisi i ni tan sols de paràlisi, ja que els afers es tramiten ordenadament i hi ha projectes aïllats, alguns dels quals tiren endavant, com els pressu-

posts de l'Estat i altres no, com la revisió dels valors cadastrals. Fins i tot es queixen des de Brussel·les de les giragoneses d'un govern que fa uns mesos semblava el més llançat dels Dotze i que ara sembla arrenglar-se amb els prudents.

Cad cop més tota la vida política estatal va convergint cap a un sol punt: la força i la cohesió del govern central. La seva capacitat per orientar totes les altres forces polítiques, econòmiques i socials davant dels reptes que es plantegen ja en termes angoixosos. Tot està pendent de la crisi de govern.

Josep M. Sanmartí